

Bemærkninger til forslaget

Begrundelse

Den 21. februar 2008 blev et flertal af Folketingets partier (regeringen, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Ny Alliance) enige om en politisk aftale om dansk europapolitik i en globaliseret verden. Ifølge aftalen skal »Danmarks holdning i EU fastlægges gennem en politisk proces herhjemme. Partierne bag aftalen indtager forskellige holdninger i dette arbejde, og forskellige holdninger når de arbejder i Europa-Parlamentet. Denne aftale ændrer ikke ved dette men opstiller nogle overordnede mål om, hvordan de nye rammer for EU-samarbejdet skal udnyttes.« Aftalen danner således det politiske udgangspunkt for partiernes forståelse af og samarbejdet under den nye Lissabontraktat.

Umiddelbart inden ovennævnte partier indgik den nævnte aftale, afsagde EF-Domstolen to overraskende domme, som med al sandsynlighed vil få omfattende konsekvenser for Danmark. Det drejer sig om henholdsvis sag C-438/05 Viking Line og sag C-341/05 Laval, der begge angriber den nordiske aftalemodel for arbejdsmarkedet. På baggrund af disse to domme indeholder ovennævnte aftale en passus om, hvordan Danmarks arbejdsmarkedspolitik i EU skal forstås. Partierne erklærer sig således »tilfredse med, at traktatgrundlaget understreger arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan under hensyntagen til de nationale systemers forskelligartede karakter. Som led heri fastholdes i EUF-traktaten [EF-traktatens] artikel 138 (art. 154 [TEUF, ny nummerering]) og artikel 139 (art. 155 [TEUF, ny nummerering]) arbejdsmarkedsparternes adgang til at indgå frivillige overenskomst-aftaler på EU-plan om social- og arbejdsmarkedspolitikken samt deres adgang til frit at vælge, om aftalerne skal gennemføres af EU. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at det som hidtil overlades til medlemsstaterne selv at vælge form og midler for gennemførelsen, og at det danske aftalesystem på arbejdsmarkedet fastholdes. I den forbindelse lægger partierne stor vægt på at fastholde retten til at foretage kollektive kampskridt, der er en vigtig del af den danske arbejds-

kedsmode. Partierne vil derfor vende sig mod EU-tiltag, der er i modstrid med konfliktretten.«

Som anført er der tale om en politisk aftale. En sådan forpligter alene aftalens parter og har over for EU's aktører og institutioner ingen selvstændig værdi. Forslagsstillerne ønsker derfor, at der i forbindelse med ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten indføres en protokol, som slår fast, at den danske og nordiske aftalemodel er ukrænkelig.

Siden 1899 har det gældende princip for det danske arbejdsmarked været, at arbejdsmarkedets parter kunne aftale sig til gode resultater, når det gjaldt løn, ferie, pension m.v. Denne model har gjort de nordiske arbejdsmarkeder langt mere smidige og velfungerende end eksempelvis de sydeuropæiske landes, som baserer sig på lovgivning. Hvor man i de fleste EU-lande har lovbundne mindstelønninger, har vi i Danmark og resten af Norden aftalte overenskomster. Som led i disse overenskomster har begge parter en række kampskridt, som alle har det fælles formål at fremme indgåelse af en kollektiv overenskomst mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Dette system stammer fra septemberforliget i 1899, hvor arbejdsgiverne på den ene side blev indrømmet retten til at lede og fordele arbejdet, mens arbejderne på den anden side fik ret til at konflikte i nærmere bestemte situationer. Det er denne ret, EF-Domstolen nu er begyndt at æde sig ind på. Der er ingen tvivl om, at dommene er udtryk for en generel lede i EU ved, at medlemslandene er forskellige. Alle landene har hver især forskellige kulturelle, historiske og økonomiske karakteristika, som strider imod EU's ønske om en stadig snævrere union. Og i Norden er det altså en del af vor aftalemodel, at arbejdere må strejke i forbindelse med overenskomstforhandlinger, ligesom man må foretage sympatitilkendegivelser over for andre arbejdere og nedlægge arbejdet i forbindelse med arbejdsgivernes brud på overenskomsten m.v. Det er disse rettigheder, som EF-Domstolen indsnævrer.

Med sædvanlig nørklet sprog siger EF-Domstolen nemlig i Vikingdommen på spørgsmålet om de kollektive kampskridts lovlighed: »I denne henseende